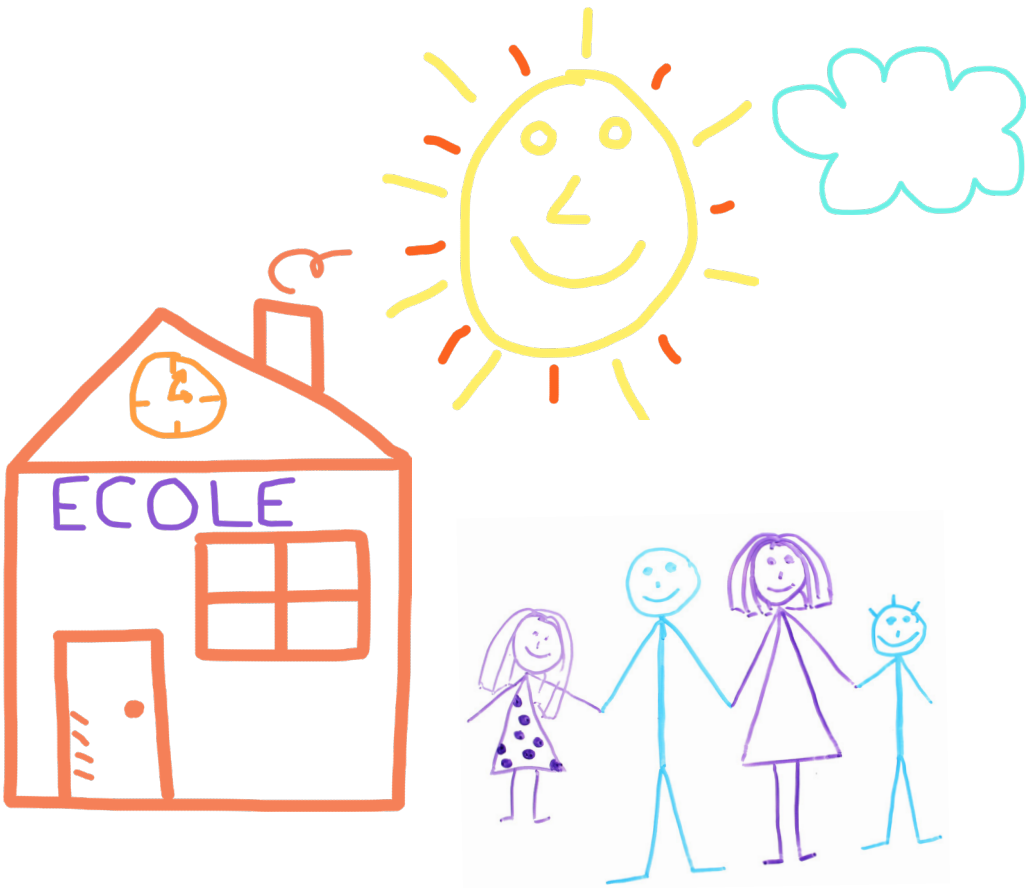

ዝምዳና ለዳሌቤቻን - ኅብደተ ፍምህርቲ

ብሔራዊ ንምዕገካ ህጻናት

ቤት ትምህርቲ ምስ ወለዲ ኮይና ምንጫሎት ኣብ ምምሃርን መምርሒታት ኣብ ምሃብን ብሓገር ኮይና ምዃር ህጻናት። እዚ ሸርክነት ኣብ መሰረታዊ ዝኾነ ሕግታት ዝተመሰረተ ኮይኑ ብኹሉ ደቂ ሰብ ዝተሓለወ ኢዩ። ኩለን ኣብያተ ትምህርቲ ብናይ 1962 ሕጊ ቤት ትምህርቲ (la Loi scolaire) ዓንቁጻን ተቐይዶን ይኸዳ። እዞን ኣብያተ ትምህርቲ ብካንቶን ይምርሓ። ኮሎምን ግን ርእሱ ዝኸለሰ ኣሰራርሓ ኣለዎ። መምህራንውን ኣብቲ ዝኸተልዎ ኣገባብ ኣመሃሪ ምሉእ ናጽነት ኣለዎም።

ሓዲ ትካል ቅድሚያ ከም ሓዲ ዝተሓለፈ ኣሰራርሓ ዘለዎ ኮይኑ ምርእዮን፣ ግዴታን ግብኣትን ናይ ነፍሲ ወከፍ ትካል ምግባርን፣ la Fédération Romande des Associations de Parents d'Elèves du Valais (FRAPEV- ፈደሬሽን ሮም ማሕበር ስድራቤትን ተማሃሮን ሻሌ)፣ la Société Pédagogique Valaisanne (SPVal- ሕብረተሰብ ስነ ኣማሃሪ ሻሌ)፣ l'Association Valaisanne des Enseignants des Cycles d'Orientation (AVECO ማሕበር ሻሌ መምህራን ሲክል) et le Département de l'économie et de la formation (DFS - ደፓርትመንት ቼጠባን ስልጠናን) እዞም ክንጠቅሱም ዝጸናሕና ቤት ጽሕፈታት፣ ኩሎም መሻርኹቲ ትካላት ኣብያተ ትምህርቲ ብስኒት ንክነብሩ ነቲ መሰረታዊ ዝኾነ ሕግታት ብንጹር ይገልጹ።

እዚ ኣብ ብርኾር ተገሊጹ ዘሎ ትሕዝቶ ከኣ ነቲ ኣብ መሰረሕ ዘሎ ሕግታት ኣይትከእን ኢዩ። ኣገልግሎቱ ግን ከም መወከሲ ሕግታት ኮይኑ፣ ሓፈሻዊ ዝኾነ ሓዲ ቀዳዲ ኣሰራርሓ፣ ኣብ መንጎ ስድራቤታትን ኣብያተ ትምህርቲን ንኸህሉ ይሕንጽጽ። ሰብ ስልጣን ኣብያተ ትምህርቲን መምህራንን ካብ ወለዲ ዝልዓል ሕቶ ምስ ዝህሉ፣ ምሉእን ሓበሬታ ክህቡ ይግባእ። ብተወሳኺ ንኹሉ ቀረባት ዝምልከት ኣብ መርበብ ሓበሬታ ተጻሒፉ ይርከብ። እዚ ዝስዕብ መርበብ ሓበሬታ ናይ መንግስቲ ሻሌ ኢዩ። (<https://www.vs.ch/web/se/ecole-famille>).

ብምትሕብባር ህዝብን ወጻኢተኛታትን (Population et des Migrations) ኣዋሃሃዲ ስደተኛታትን ዝዚ ሓድሽ ትርጉም ናብ ብርክት ዝበሉ ኣብዚ ካንቶን ሻሌ ዝገረቡ ቋንቋታት ተተርጉሙ ከም ዝቀርብ ገይሩ ይርከብ። ካብዚ ኣብ ላዕሊ ተጥቂሱ ዘሎ ኣድራሻ ኢንተርኔት ከነወርዶ ንኸእል።

እምበኣር ኩላትና ወለዲ ጽብቕ ኣፍልጦ ቋንቋ ናይቲ ንነብርሉ ከባቢ ክህልወና ኣገዳሲ ኢዩ። እዚ ከኣ ብዛዕባ ኣሰራርሓ ዝተፈላለዩ ትካላት ብፍላይ ከኣ ብዛዕባ ኣብያተ ትምህርቲን ብቀሊሉ ንኸንገርዳይ ይሕግዘና።

ኣብ ሃገረ ስዊዝ ትምህርቲ ነጻ ንክኸውን ከምኡውን ማዕርነት ኣብ መንጎ ደቂ ኣንስትዮን ደቂ ተባዕትዮን ክህሉ ካብቲ ጸቂጦም ዝሰርሕሉ ጉዳይ ኢዩ። (cf. convention relative aux droits de l'enfants, <https://urlz.fr/9L3s>)

እምበኣር ወለዲ ኣብ መንጎ ስድራቤትን ቤት ትምህርቲን ክህሉ ዘለዎ ዝምድና ብስፋዕ ክንጥፍሉ ዘለዎም ጉዳይ ኢዩ።

ቅርጽ ቤት ፍጥረት

መባእታዊ ደረጃ ትምህርቲ (degrés Harmos/H) ንዘ ዓመት ኣቢሉ ይኸይድ። ንሳቶም ከኣ ሰለስተ ደረጃታት ዝተመቀሉ ኢዮም። ንሳቶም ከኣ፣ 1ይ (1H ከሳብ 4H) et 2ይ (5H ከሳብ 8H). 3ይ ሲክል ን ሲክል ድ ኦርየንታሽን (Cycle d'orientation) የመልከት (9-10- 11CO) ኢዮም።

Degré primaire - Cycle 1				Degré primaire - Cycle 2				Degré secondaire I - Cycle 3		
1H	2H	3H	4H	5H	6H	7H	8H	9CO	10CO	11CO

መግቢታዊ ቤት ፍጥረት

Cycle 1	1H - 2H	እዞን ፈለማ ክልተ ዓመት ግዜ ትምህርቲ ሓዲ ቆልዓ ግዴታ ክመሃረን ኣለዎ (ቤት ትምህርቲ ህጻናት ተባሂሉን ዝፍለግ ዝነበራ እዮን) ሓዲ ህጻን ከሳብ 31 ሓምሌ 4 ዓመት እንተደኣ መሊኡ ትምህርቲ ህጻናት ክጅምር ይኸእል። ብዛዕባ ምዝገባ ዝምልከት ሕቶ ምስ ዝህልወኩም ንኵምየንኩም ተወከሱ። ተማህሮ 1ይን 2ይን ኣክሞስ ኣብ ሓዲ ክፍሊ ይመሃሩ። 1ይ ኣክሞስ ፍርቂ መዓልቲ (1H) 12 ግዜ ነናይ 45 ደቂቕ ኣብ ዝመጽእ ዓመተ 2020 ግን 16 ፐርሶይ ነፍሲ ወከፍ 45 ደቂቕ ክመሃሩ ኢዮም። 2 ኣክሞስ (2H) ግን : 24 ግዜ ነናይ 45 ደቂቕ ይመሃሩ። ኣወዳድባ ግዜ ብዘባዊ ኣማሓዳሪ ይውጠን። ካብ ከባቢ ናብ ከባቢ ከኣ ክፈላለ ይኸእል። ብሓፈሻ 4 ፍርቂ መዓልቲ ን 1H et 8 ፍርቂ መዓልቲ ን 2H ኢዩ.
	3H - 4H	ግዜ ትምህርቲ 28 ፐርዮድ (périodes) ኮይኑ ኣብ 45 ደቂቕ 8 ፍርቂ መዓልቲ ዝተመቐለ ኢዩ። ኣወዳድባ ናይ እዞን ፍርቂ መዓልቲ ካብ ከባቢ ናብ ከባቢ ክፈላለ ይኸእል።

Cycle 2	5H - 6H	ሓደ ሰሙን 32 ፕሮጀክት (ክፍለ ጊዜ) ነፃይ 45 ደቂቅ ይላቁ። ንሓገዝ ኣብ ዝተፈለለዩ ደረጃ ዘለዉ ተማሃሮ ተባሂሉ ፡ ቋንቋ ጀርመን ኣብ ንኣሸቱ ጉጅለታት ተመቐሎም ይሰርሑ።
	7H - 8H	እዞም ዳሕረዎት ደረጃታት ከኣ 32 ክፍለ ጊዜ ወይ ፕሮጀክት ይመሃሩ። ንሓገዝ ኣብ ዝተፈለለዩ ደረጃታት ዘለዉ ተማሃሮ ተባሂሉ ን2ይ ቋንቋ ጀርመን ነቲ 3ይ ቋንቋ ኢንግሊሽን ኣብ ንኣሸቱ ጉጅለታት ተኸፋፊሎም ይሰርሑ።

አወዳድባ መዓልቲ

አወዳድባ መዓልታዊ መደብ ትምህርቲ ብሰዓታት ተዳልዮም ይርከቡ። ነፍሲ ወከፍ ኮምፎን ወይውን አመሕደርቲ ዞባ ከኣ ሰዓታትቶም ይሰርዑ። ነቲ ክፍለ ጊዜ ብብፍርቂ መዓልቲ ይመቐቑልዎ። ብሓፈሻ ንኹሎም ተማሃሮ ብሓንጎብ ጀግሮም ብሓደ ከም ዝፍደሱ ይገብሩ። ንሓደ ሓደ ቀረባት ዝምልከት ነፍሲ ወከፍ ኮምፎን ፍልይ ዝበለ አወዳድባ አለወን። እዞን ፍርቂ መዓልታት ምስ ኩነታትን ድሊትን ነብርቲ ክፈላል ይእኸል። ከም ሓደ ሓደ ቀረባት ንኣብነት (ከም መጓጎዝ፣ መውዓሊ ህጻናት) ስለዚ ኮምፎን ካልእ አወዳድባ ሰዓታት ከም ሓሳብ ከቐርብ ይኸእል።

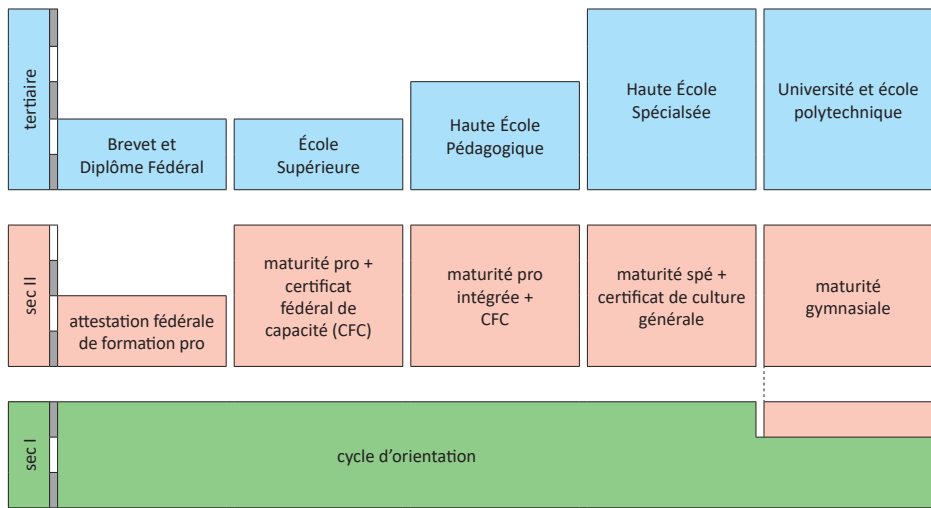
ማእከላዊ ደረጃ ቤት ፍምህርቲ

እዚ ደረጃ ትምህርቲ ንሰለስት ዓመት ዝኸይድ ኮይኑ ንተመሃሮ ንመጻኢ ሞያኦም ክመርጹ ይደግፎም። ድሕሪ ማእከላይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ፣ ተማሃሮ ናብ ሞያዊ ቤት ትምህርቲ ወይ ከኣ ዝለዓለ ትምህርቲ ይቐጽሉ። ኣብ ማእከላይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ፣ ተመሃሮ ብዘምጽእዎ ውጽኢት ኣብ ክልተ ደረጃ ይምቀሉ። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ሲክል (cycle d'orientation) ምስ ሞያታት ዘላልዩና አማኸርቲ አለዉ። ካብ 9 ክፍለ ተመሃሮ ቀዳማይንን ካልኣይን ደረጃ ተባሂሎም ቦቲ ኣብ 2ይ ደረጃ (8H) ዘምጽዎ ነጥቢ ማለት ኣብ ዓይነታት ትምህርቲ ፈረንሳን ቁጽርን ተፈላልዮም ይመሃሩ። ኣብ 10 ክፍለ ግን ኣብ ስነ-ፍልጠትን ቋንቋ ጀርመንን ኣብ ክልተ ይምቀሉ። ኣብቶም ካልኣት ዓይነት ትምህርቲ ግን ብሓባር ይመሃሩ። እቲ ቀዳማይ ደረጃ ጽዕኾ ዝበለ ኣገባብ አመሃህራ ይጥቀም። ነጥቢ ተመሃራይ እንተደኣ ተመሓይሹ ካብ ሓደ ደረጃ ናብ ካልእ ደረጃ ምትሕልላፍ ይከኣል።

ተወሳኺ መምርሒታት

- * ንነፍሲ ወከፍ ክፍለ ሓላፊ ክፍሊ ይምደቡሉ። ካብ ተማሃሮ ይኹን ካብ ወለዲ ዝልዓል ሕቶ ይምልሱ።
- * አወዳድባ ሰዓታት ምስ ጊዜ ትምህርቲ ዝኸፍ ኮይኖም ይሰርዑ።
- * ምደባ ቤት ትምህርቲ ኣብ መንበሪ ዝላ ግምት ዘእተወ ኢዩ።
- * ሓገዝ ኣብ መጽናዕቲ ዝበሃል ከኣ ተማሃሮ ዕዩገዝኦም ንክሰርሑ ብምምህራን ዝግበረሎም ደገፍ እዩ። ብዳይረክተር ተወዲቦም ብመምህራን ይወሃቡ። እዚ ካብ ናይ ትምህርቲ ጊዜ ወጻኢ ይካየድ። እዚ ሓገዝ ንተማሃሮ 2ይን 3ይን ሲክል ዝተዳለወ እዩ።(cf:pp7et 11)
- * ሽማግሌ ቤት ትምህርቲ ናይ ምትሕግጋዝ ባይታ ከነማዕብልን ኣብ ነንሓድሕድና ምክብባር ክህሉን ዕዞዝ ተራ ይጻወቱ። ኩሉ ስርሓቶምን ምስጢራውንቱ ክሕሎ ብዕቱብ ይሰርሑ።

ዘ ድኩ ስኬጠናታት

L'Office de l'orientation scolaire et professionnelle apporte des compléments d'informations (www.ws.ch/orientation).

ሓይማኖት ፕሮጀክት ን ተማሃሮ ፕ.ሓ.ር

« መደብ መጽናዕት ሮፖን (Le plan d'études romand (PER) ሓፈሻዊ ዝኾነ ፕሮጀክት ን ተማሃሮ የዳሉ። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ዓመት ተማሃሮ ኣብዮናይ ደረጃ ክበጽሑን ክቀሰምዎ ዘለዎም ክልሰ ሓሳብን ብዝርዝር የቐምጥ። ንኣብነት (ኣብ 4ይ፣ 8ይ፣ 11ይ ዓመት ናይ ትምህርቲ ክኸውን ይኸእል።

እዚ ፕሮጀክት ተማሃሮ ብዛዕባ ዘለዎም ብቅዓትን፣ ዝቐሰምዎ ኣፍልጦን ከምኡውን ኣብ ዘምጽእዎ ዕቡትን ይግምግም። እዚ ማለት ከኣ ተማሃሮ ኣብ ትምህርቲ ግዴታ ኣብ ሰለስት ደረጃታት መቃቂሉ ይርእዮ። ንሳቶም ከኣ፡

ጋድማዊ ክእለታት (ምትሕብባር፣ ርክባት ምክያድ፣ ማህላ ኣጻናንጎ፣ ፈጠራኣዊ ዝኾነ ሓሳብ፣ ርእሰና ክንግምግም ዝውሰድ ስጉምቲ ወዘተ ዝኣመሰሉ ኢዮም።)

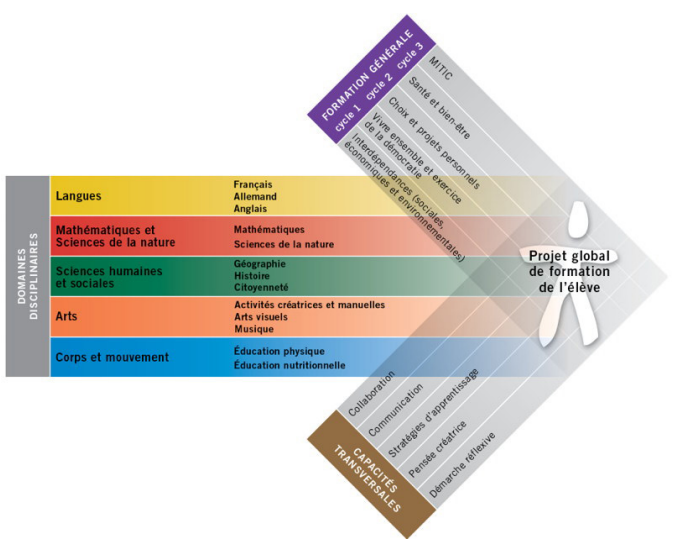
ሓፈሻዊ ስልጠና (MITIC ጥዕና፡ ንጎብሮ ምርጫ፡ ግላዊ ፕሮጀክት፣ ከመይ ኢልና ብሓባር ንነብር፡ ድምክራሲያዊ ልምምድን ሓድሕዳዊ ምድግጋናን ኢዮም።)

፡-ቋንቋ፡ ቁጽሪ፡ (ቁጽሪ፡ ተፈጥሮኣዊ ስነፍልጠት፡ ሕብረተሰባዊ ስነፍልጠት (ሳይንስ) ስነ ጥበብን ምንቅስቃስ ኣካላትን ኢዮም።)

<http://www.plandetudes.ch>

ዕላማ ፕ.ሓ.ር (PER) ንምርዳእ ንክጠቐመና ፡ FRAPEV ንኹሎም ወለዲ ደቆም ኣብ ትምህርቲ ግዲታ ዘለዎ ብርኽህር ቀጻሊ ይዕድል። ትርጉም ናይዞም ጸሓፊት ኣብዚ ዝሰውብ መርበብ ኢንተርኔት ይርከብ።

<https://www.vs.ch/web/se/ecole-enfantine-primaire-et-co>

እቲ ጸገም ናይ ተማሃራይ ብሓደ ሞያዊ ኣካል ብደጋርትመንት ቤት ትምህርቲ ፣ እዞም ከቢድ ጸገማት ወይ ሰንክልና ዘለዎም ተማሃሮ ንኣብነት ዲስሰክሲ፡ ድይሶርቶግራፊ፡ ዲስኮልኩሊ፡ ዲስፋራክሲን ኤቸፕሊይ ዝኣመሰሉን ፍልይ ዝበለ ኣመሃህራን ኣብ ግዜ ፈተናውንፍሉይ ኣራኣኦ ይግበረሎም ንሓደ ጸገም ዘለዎ ተማሃራይ እቲ ፋልማይ ሓገዝ ካብ ስድርኡን መምህራኑን ይረከቡ። ፍልይ ዝበለ ሓገዝ ዘድልዮ እንተ-ዳኣ ኮይኑ ግን ምስቲ ዘሎ ቀረባት ርእሲ ንነፍሲ ወከፍ ህጻን ዝሰማማዕ መደብ ነዳሎ። ንሳቶም ከኣ-

► **መጽናዕቲ ጽሕሪ ትምህርቲ**

(ካብ 5ዓ ዓ.አ ስ.አ) መጽናዕቲ ጽሕሪ ትምህርቲ ነፍሲ ወከፍ ኮምፑዩን መጽናዕቲ ጽሕሪ ትምህርቲ (études surveillées) ከዳልዎ ይኸእሉ። እዚ ከኣ ሓደ ተማሃራይ ሓደ ክፋል ወይ ኩሉ ዕዮ ገዛኡ ባዕሉ ክሰርሕ የኸእሎ። እምበኣር ኩሉን ኮምፑዩንን እዚ ዓይነት ሓገዝ ኣብ መባታ ቤት ትምህርቲ ዘየዳልዎ እኳ እንተኾና ብሓፈሻ ግን ኣብ ማእከላይ ቤት ትምህርቲ (CO) እዚ ሓገዝ ይወሃብ።

► **መጽናዕቲ ምስ መምርሒታት 5ይ ኣክሞስ ክሳብ 11 ሲክል**

(ካብ 5ዓ ዓ.አ ስ.አ) መጽናዕቲ ምስ ዝተፈላልዩ መምርሒታት (études dirigées) ሓደ ተማሃራይ ከመይ ኢሉ ዕዮ ገዛኡ ክሰርሕ ከም ዘለዎ ዘኸእሎ፡ ብፍላይ ድማ ኣብ ኣሰራርጎ ዓመደባቱን ኣብ ኣጻናንጎ ክጥቀሙሎም ዝግበኡ ማህላታትን ዝሕግዝ ኢዮም። እዚ ሓገዝ ካብ ትምህርቲ ስዓታት ወጻኢ ዝወሃብ ኮይኑ ንውሱን ግዜ ይኸይድ። ምሉእ ዕዮ ገዛኡ ኣብ ገዛ ክሰርሕ ኣይፍቀድን ኢዮ።

► **ሓገዝ ኣብ ስነ ኣመሃህራ ካብ ስዓታት ትምህርቲ ወጻኢ**

(9ይ ክሳብ 11 ሲክል) ሓደ ተማሃራይ ኣብ ሓደ ወይውን ኣብ ብርክት ዝበሉ ዓይነት ትምህርቲ ጸገም ምስ ዘጋጥም፡ ኣብ ልዕል ዝበለ ደረጃ ናይ ምብጻሕ ተኸእሎ ንክህሉ እዚ ዓይነት ሓገዝ (soutien pédagogique) ካብ ስዓታት ትምህርቲ ወጻኢ ይወሃብ። ዕላማኡ ከኣ ነቲ ዘለዎ ሕጽረት ንምምላእ ኢዮ።

► **ሓገዝ ኣብ ስነ ኣመሃህራ ቋንቋ ኣደኣም ፈረንሳይ ዘይኮኑ ተማሃሮ**

(3ይ ኣኸሞስ ክሳብ 11 ሲክል) እዚ ሓገዝ ንቋንቋ ኣዲኣም ፈረንሳይ ዘይኮኑ ተማሃሮ (élèves allophones) ዝተዳለወ መደብ ኢዮ። እዚ ሓገዝ ኣብ ስዓታት ትምህርቲ ዝወሃብ ኮይኑ፡ ዕላማኡ ከኣ ብቐሰት ተማሃራይ ኣብ ቋንቋ ፈረንሳይ ንምዕባይ ኢዮ። እዞም ተማሃሮ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ስሩዕ ትምህርቲ ንክከታተሉ ይሕግዝም። ብሓፈሻ እዚ ዓይነት ሓገዝ ካብ ካብ 2 ዓመት ንላዕሊ ኣይከይድን ኢዮ። ኣብዚ ግዜ ተማሃራይ ነጥቢ ኣይተሓዘሉን።

► **ውሁድ ዝኾነ ሓገዝ**

እዚ ውሁድ ዝኾነ ሓገዝ ፍልይ ዝበለ ኣመሃህራ ዝሓዘን ንውሱን ግዜ ዝኸይድን ኢዮ። እዚ ከኣ ንፍሉይ ደገፍ ዘድልዮም ተማሃሮ ይወሃብ። እዚ ፍልይ ዝበለ ኣገባብ ኣመሃህራ ዝኸተል ኮይኑ ንጸገም ዘለዎም ተማሃሮ ኣብ ክፍሊ ወይውን ኣብ ካልእ ቦታ ኣብ ግዜ ትምህርቲ ሓገዝ ይህቡ። እዚ ሓገዝ ዝህብ መምህር ምስ ሓላፊ ክፍሊ፡ ምስ ወለዲን ብተወሳኺውን ምስ ካብ ግዳም ዝመጹ ተሓገዝቲን ይሰርሑ። እዚ ዝወሃብ ሓገዝ ምስ ድሌታት ተማሃራይ ከምዝኸይድ ንምግባርን ምዕባሉ ንምፍላጥን ኩሉ ግዜ ንምጋም ይካየድ።

► ፍሉይ ዝቸነ ሓገዝ

(de 4H à 11CO)
እዚ ዓይነት ሓገዝ ፍልይ ዝበለ ኣገባብ ኣመሃህራ እንተ ዘይኣተኣታትዮ ኣብ ኩሉ ዓይነት ትምህርቲ ክከታተሉ ዘጸገገም ተማሃሮ ዘወሃብ ኢዮ።
እዚ ፍልይ ዝበለ ኣገባብ ኣመሃህራ ዝጥቀም እምበኣር ንፍቓደኛታት ዝቸኑ ወለዲ ይወሃቡ። ፍቓድ ናይ ተቆጻጻሪውን የድልይ ኢዮ። ኣብ ሓደ ሓደ ሲክል ፡ ኣብዚ ፕሮግራም ዝሳተፉ ተማሃሮ ኣብ ናይ ትዕዛብቲ ክፍልታት ተመቓቂሎም ይመሃሩ።

► ሓደ ክፍሊ ምድጋም ካብ

እዚ መደብ ኣብ ሓደ ክፍሊ ዝተረፉ ወይውን ንዝደግሙ ተማሃሮ ይምልከት። እዚ ማለት ከኣ እዚ ተማሃራይ ክምጽኡ ዝግብኡ ነጥቢ (ኣብ ማእከላይ ነጥቢ ናይ ቀዳማይ ጉጅለ ወይውን ኣቲ ሓፈሻዊ ማእከላይ ነጥቢ 4 ኣየምጻእን ማለት ኢዮ)። ነታ ዓመተ ትምህርቲ ክደግማ ይግደድ። እዚ ከኣ ንጊደን ንጊደን ስኪልውን ዘጠቓለለ እዮ። ፍሉይ ምኽንያት ዘለዎም ኣብ 2ዘን 3ዘን ዝርከቡ ተማሃሮውን ይከኣል።

► ካልኣት ሓገዝ ዝህባ ትሕተ ቅርጺታት

እዚ ቤት ጽሕፈት ፍሉይ ቤት ትምህርቲ (L'Office de l'Enseignement Spécialisé (OES) ንስድራቤት ብዛዕባ ንስንክልና ዘለዎም ተማሃሮ ኣገልግሎት ዝህባ ትሕተ ቅርጺታት ሓበሬታ ይህቡ። እዞም ትካላት ከኣ እዞም ቀጺሎም ተጠቂሶም ዘለዉ ኢዮም። ፍልይ ዝበለ ሓገዝ ዝህቡ ክፍልታት (classes spéciales), appuis pédagogiques renforcés, ቅድሚ ምዃየ ስልጠና ዝወሃብ ትምህርቲ (classes de préapprentissage) ፡ ኣብ ሓደ ዓውዲ ፍሉይ ክእለት ዘለዎም ማሕበራት (institutions spécialisées) ፡ ትምህርቲ ኣብ ሕክምና (scolarisation en milieu hospitalier) ዝኣመሰሉ ኢዮም።

► Le guichet unique

ወለዲ ፍልይ ዝበለ ንኣብነት(ፍሉይ ኣገባብ ትምህርቲ፡ ሎጎፕዲ፡ ሲኮሞትሪሲተ ወይውን ስነ ኣእምሮኣዊ ሓገዝት) ጠለብ እንተ ኣለዎም ብመንገኛነት መምህራን ናብ ዲረክተር ኣብያተ ትምህርቲ ሕቶኦም ክቕርቡ ይኽእሉ። እዚ ቤት ጽሕፈት ከኣ ዘድሊ ሓበሬታን ዝምላእ ፎርምን ይህበኩም። እዚ ሕቶኹም ብክኢላታትን ብቤት ትምህርቲ ተራኢዮ፡ ወሳኔ ከኣ ንወለዲ ይሕበር።

Le site <http://www.vs.ch/web/oes> donne des informations complémentaires sur l'aide aux élèves.

ሓካፍነት ወክዲ

- + ወለዲ ምስ ቤት ትምህርቲ ምትሕብባር ከርእዮ ከምኡውን ንምዃ መምህራንን ንሕግታት ቤት ትምህርቲን ክኸብሩ ይግባእ።
- + ኣብ ቤት ትምህርቲ ዝቸነ ዓይነት ግርጭት ምስ ዘጋጥም፡ኣቲ ክንገብር ዝግበኣና ንኣላፊ ክፍሊ ምውካስ እዮ። ኣድላይ ምስ ዝኸውን ንዳይረክተር ቤት ትምህርቲ ወይውንን ተቆጻጻሪ ቤት ትምህርቲ ክንሕብር ንኸእል።
- + ወለዲ ምሉእ ሓላፍነት ናይ ውላደም ወሲዶም ኣብ ጽርየት ፡ ስነ-ስርዓት ፡ ቆልዑ እኹል ሰዓታት ኸድቅሱ ከም ዘለዎም ክከታተሉ ይግባእ።
- + ወለዲ ኣብ ጠባይ ውላደምን ኣብ ክፍሊ ዝወሃቦ ስርሓትን ተገዲሶም ክከታተሉ ይግባእ። ብተወሳኺ ኣብ ገዛ ከመይ ይስገም ከም ዘሎ ክከታተሉ ኣለዎም።
- + ወለዲ ብመምህራን ወይ ሓላፍቲ ቤት ትምህርቲ ዝግበር ኣኼባ ክሳተፉ ይግባእ።
- + ወለዲ ብቤት ትምህርቲ ዝወሃብ ሓበሬታ ክርእይዎ ኣድላይ እንተኾይኑ ክፍርምሉ ይኽእሉ። ሕቶ ምስ ዝህልዎም ክሓቱ ይኽእሉ።
- + ተመሃራይ ካብ ገዛ ናብ ትምህርቲ ክኸይድ ፡ ኣብ ቀጽሪ ቤት ትምህርትን ድሕሪ ሰዓታት ፍዳሴን ወለዲ ምሉእ ሓላፍነት ናይ ውላደም ኣለዎም።
- + ወለዲ ንውላደም ናይ ሓደጋ ኢንኹራንስ ይኹን ፡ መድሕን ጥዕና ክእትውዎም ይግባእ። ቤት ትምህርቲ ንተመሃሮ ኢንኹራንስ ወይ መድሕን ህይወት ኣይኣትውሎምን እዮ። ኣብ ግዜ ሓደጋ ብቐጥታ ናብ ናይ ግልኹም መድሕን ህይወት ተወከሱ።
- + ዝቸነ ዓይነት ብኩራት ንቤት ትምህርቲ ክሕበር ይግባእ ። ብቆዕ ምኽንያት ክህልወናውን ኣለዎ።
- + ወለዲ ብመደባት ኣብያተ ትምህርቲ ተቀይዶም ክኸዱ ይግባእ። ከታልሉ ምስ ዝፍትኑ ግን ገንዘባዊ መቐጻዕቲ ብተቐጻጻሪ ቤት ትምህርቲ ይብየኩም።
- + ወለዲ ንውላደም ዕረፍቲ እንተደኣ ሓቲቶም ብዛዕባ ኣቲ ዝሓለፎ ትምህርቲ ሓላፍነት ወሲዶም ንመምህራን ክሓቱ ይግባእ።
- + ወለዲ ንዘተፈለላዩ ንዋት ቤት ትምህርቲ፡ ንዑደት ተማሃሮን ካልኣት ነገራትን ተሳትፎ ናይ ገንዘብ ይሕተቱ።
- + ወለዲ ገዛ ክቐይሩ ክለው ብዝቀልጠፈ ግዜ ናብ ሓላፊ ቤት ትምህርቲ ክሕብሩ ኣለዎም።
- + ኣብ ቤት ትምህርቲ ዝቸነ ጸገም ምስ ዘጋጥም ብመራኸቢ ቡዙሓን ተጥቂምና ሽግራት ንምፍታሕ ኣይንፈትን። ምስ መምህራን ምምዕያጥ ነቐድም።

ሐካፍነት ተማሪ

ተማሪ ምስ ናይ ሓገዝ ወለዶምን መምህራንን ክገብርዎ ዘለዉ ነገራት እዞም ዝሰዕቡ እዮም።

- * ሕግታት ቤት ትምህርቲ ምኽባር፡ ከምኡውን ንመምህራንን ኣብቲ ቤት ትምህርቲ ዝሰርሑ ውልቀሰባትን ብጸቶምን ክኸብሩ ይግባእ። ንዋት ቤት ትምህርቲ ብጥንቃቄ ክሕዙ ኣለዎም።
- * ጽናይ ከዳውንቲ ከምኡውን ኣብ ቤት ትምህርቲ ስነስርዓት ዘለዎ ኣካዳዲናን ኣካይዳን ክህልዎም ይግባእ።
- * ኣብ ትምህርቶምን ብሓፈሻ ኣብ ናይ ሓባር ህይወቶምን ተራ ናይ ተማህራይ ክጻውቡ ይግባእ።
- * ዝኾነ ኤሌክትሮኒካዊ ኣቅሑት ኣብ ቐጽሪ ቤት ትምህርቲ ኣይፍቀድን እዩ። ካብ ቤት ትምህርቲ ወጻኢ ንብጸቶም ብተወሳኺውን ንኣብ ቤት ትምህርቲ ዝሰርሑ ሰባት ክኸብሩ ይግባእ። መራኸቢ ቡዙሓን ዝተሓተ ዕድመ 13/16 ክኸውን ኣለዎ።
- * ንሰራሕተኛታትን ኣባላት ቤት ትምህርትን ንካልኣት ተማሪን ክኸብሩ ይግባእ።

ሐካፍነት ቤት ንምህርቲን

- * ቤት ትምህርቲ ተሳትፎ ናይ ተማሪ ክዳቢን ተማሪ ከኣ ተገዳስነት ኣብ ትምህርቲ ንክሕድሩን ብተወሳኺውን ርእይቶኦም ክህቡን ተሰማዕነት ክህልዎምን መሰል ይህቡ።

መምህራንን

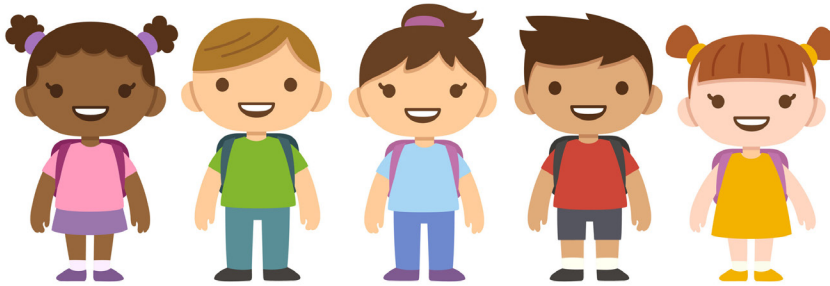
- * መምህራን ንወለዲ ኣብ ቤት ትምህርቲን ኣብ ኣተዳባብያ ቆልዑን ይሕገዝዎም። ከምኡውን ንተማህራይ የኸብርዎ።
- * ኣብ ማሕበራዊ ህይወት ተማህራይን ኣብ ምስ መምህርቲ/ታ ተወሃሂዱ/ዳ ንክኸይድ ዓቢ ተራ ይጻውቡ።
- * መምህራን ኩሉ ግዜ ንወለዲ ብዛዕባ ኣብ ቤት ትምህርቲ ዘሎ ምዕባለ ወላዶም ይሕብሩ። ዕላማ ትምህርቲን ኣገባባትን ኣብ ኣኸባ ወይ ከኣ ብውልቂ ንወለዲ ይሕብሩ። ኣድላይ ምስ ዝኸውን ተርጓሚ ምድላው ይክኣል።
- * ወለዲ ብቐጻሊ ብዛዕባ ውጻኢት ውላዶም ይሕብሩ። ሰርቲፊኬት ወይውን ናይ ገምጋም ሰነዳት ይልኦኹሎም። ከምኡውን ባህላዊን ስፖርታዊን ንጥፈታት፡ መንፈሳዊን ብዛዕባ ምክልኻል ዝወሃብ ሓበሬታን ንወለዲ ኣቕኚሙ ይለኦኹ።
- * ወለዲ ዝኾነ ሕቶ ምስ ዝህልወና ቆጸራ ሓዝና ሕቶና ምስ ነቅርብ መምህራን ድማ ንሕቶና ንክምልሱ ድሉዎት ይኾኑ።
- * መምህራን ስነ ስርዓት ናይ ተማሪ ይከታተሉ። ኣድላይ ኣብ ዝኾነሉ ግዜውን ኣብ ቀጽሪ ቤት ትምህርቲ ንተማሪ ስነስርዓት የትሕዝዎም። ሕገ እንተ ዘይኣኸቢርዎምን መቐጻዕቲ ይብይንሎም።
- * ኣብ ግዜ ትምህርቲ ዝኾነ ዓይነት ንጥፈታት ወይውን ካብ ሓደ ቦታ ናብ ካልእ ቦታ ምስ ዝኸባቀሱ፡ መምህራን ምሉእ ሓላፊነት ናይ ተማሪ ይወስዱ። ካብዚ ወጻኢ ዝካየዱ ምንቅስቃሳት ግን ናይ ወለዲ ሓላፍነት ይኸውን።
- * ንኣብነት ናብ ሓኪም ምኽድ

ዕዩ ገዛ

- * ዕዩ ገዛ ኣብ ገዛ ዝሰራሕን ዝጽናዕን ኢዩ። ዕዩ ገዛ ምስራሕ ንሓደ ተማህራይ ርእሰ ተሓግንነት ንክሕድር ይሕግዞ። በዚ መንገዲ ከኣ ነቲ ዝቀሰምዎ ፍልጠት ኣብ ተግባር ዘውዕልሉ ከምኡውን ርክብን ምትሕብባርን ምስ ስድራቤታት ዝዓብዮሉ እዩ።
- * ብሓፈሻ ዕዩ ገዛ ምስ ዕድሚኡም ዝኸይድ ኮይኑ በይኖም ኮይኖም ድማ ከዓይዎ ኮይኑ ይወሃብ።
- * ተራ ወለዲ ውላዶም ዕዩ ገዛኡ ዝሰርሓሉ ባይታ ክፈጥርሉን ፡ ተገዳስነት ክሕድርን ብዘይ መኣረምታ ብግቡእ ዕዩ ገዛኡ ክሰርሕን ይከታተሉ። ሓደ ተማህራይ ዕዩ ገዛኡ ክሰርሕ ጸገማት ዘጋጥሞ እንተኮይኑ ወለዲ ንመምህር ክሕብሩ ኣለዎም። (ንኣብነት ዝወሰዱሉ ግዜ፡ ኣብ ብዝሒ ዝወሃብ ስራሕ፡ ክብደት ናይቲ ዕዩ ክኸውን ይኸእል።
- * ብትዕዛብቲ ሓላፊ ክፍለን ዳይርክተርን፡ ድሌታት ተማህራይ ተራኢዮን ፍሉይ ሓገዝ ከወሃብ ይከኣል።

ኣብ ግዜ ግጭት ክንገነዘብ ዘከና ኣገባባት

- * ኣብ ነፍሲ ወከፍ ኩነታት ንምይይጥ ቀዳምነት ምሃብ
- * ዝኾነ ጉዳይ ከጋጥም ከሎ እቲ ቀዳማይ ክንገብር ዝግበኣና ንመምህር ወይ ንሓላፊ ክፍለ ምውካስ እዩ። ብድሕራኡ ከኣ ናብ ርእሰ መምህራን ቀጻልና ናብ ተቆጻጻሪ ክንቀርብ ንኸእል።
- * ኣብ ቤት ትምህርቲ ዝኾነ ዓይነት ጸገማት ምስ ዘጋጥም፡ ንኣብነት፡-ኣብ መንጎ ተማሪ፡ ወለዲ፡ መምህርን ወይውን ሳልሳይ ኣካል፡ እዞም ጉዳይት ብዳይረክተር ቤት ትምህርቲ ይምርመሩ። ብወጽኢቲ እንተ ዘይዳገብና ከኣ ናብ ተቆጻጻሪ ቤት ትምህርቲ ይግባይ ክንበል ንኸእል።

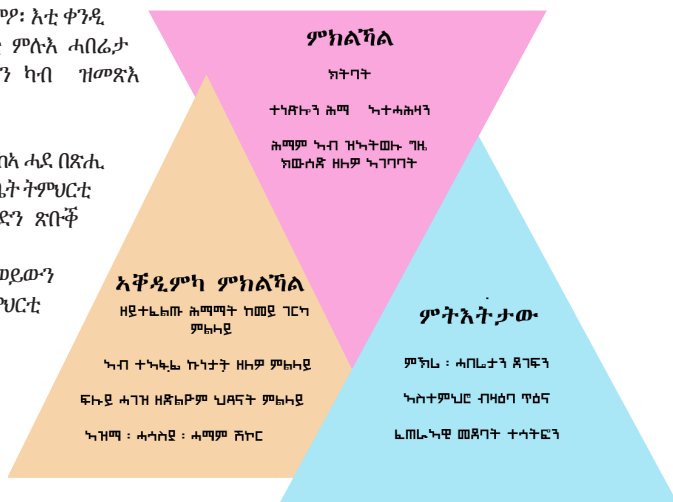

ንግድና ቤት ጉምህርቲ

ተጎትፎኑዌ ነገገግት

ከምቲ ኩሉ ሓፈሻዊ ሓብራታ ንሰምዖ፡ እቲ ቀንዲ ዕላማ ጥዕና ኣብ ቤት ጉምህርቲ ምሉእ ሓብራታ ምሃብ፡ ጸብቆ ውዳብ ምህላውን ካብ ዝመጽእ ሕመማት ምክልኻልን እዩ።

ኣብ ቤት ጉምህርቲ ሓደ ህጻን ወይ ከኣ ሓደ በጽሒ ናይ ጥዕና ጸገም ምስ ዚጋጥም፡ ነርስ ቤት ጉምህርቲ ኣብ መንጎ ቤት ጉምህርቲን ወለድን ጽብቕ ዝምድና ከህሉ ይሰርሕ።
ኣድላይ ምስ ዝኸውን ወለዲ ወይ ወይዘሮን መመህራን ንሓኪም ቤት ጉምህርቲ ክውከሱ ይኸእሉ።

ንተወሳኺ ሓብራታ ነዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ኢንተርኔት ተወከሱ።
<https://www.promotionsantevalais.ch/fr/sante-scolaire-460.html>

ካብ ገዛ ናብ ቤት ጉምህርቲ ምምክኻስ

ናብ ቤት ጉምህርቲ ብእግሪ ምምልላስ ዝተባባዕ ስጉምቲ ኮይኑ ኣብ ትሕቲ ሕላፍነት ወለዲ ይካየድ። ድሕነትን ጥዕናን ምንቅስቃሳትን ዓቢ ግምት ክወሃቦም ዘለዎም ነገራት ኢዮም።

ስለዚ ፕድ ቡስ ሓደ ካብቶም ኣገዳሲ ዓይነት መጓጓዣያ ኮይኑ ኣብ ትሕቲ ሓሰዋ ናይ ሓደ ዓቢ ሰብ ክካየድ ኣለዎ። ነፍሲ ወከፍ ፕድቡስ መደባቶም ባዕሎም የወሃህዱ። ንኣብነት ንክኸዱን ክምለሱን ፡ ክኸዱ ጥራይ ወይ ወይዘሮን ሓደ ሓደ መዓልታት ኣብ ሰሙን ክኸውን ይኸእል። እዚ ዓይነት መጓጓዣያ ፕድቡስ ክትጥቀሙ እንተ ደሊኹም፡ ንተወሳኺ ሓብራታ በዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወከሱ። ኢሜይል፡ valais@pedibus.ch ተሌ፡ 076 690 51 68

ብሽኽለታውን ወይ ወይዘሮን ትኸቲነት ምስ ቁመቲ ትኸይድ ክትኸውን ኣለዎ። ኩሉ ኣድላይ ነገራትውን ክተማልእ ኣለዎ። ኣዞም ህጻናት ኩሉ ሕግታት መጎግዢ ፖሊስ ክኸብሩ ይግባእ። ካስክ ኣብ ርእሲ ዝገበርውን ክህልዎም የተሓሳቡ።

ፍልይ ዝበለ ንጥፈታት ክህሉ ከሎ፡ መምህራን ወይ ወለዲ ብናይ ውልቆም ተሽከርካሪ ከጓዕዳዎም ይኸእሉ። ከምዚ ንክገብሩ ግን እቶም ተማሃሮ ናይ ሓደጋ ኢንሹራንስ ዘለዎም ክኸኑ ይግባእ። ኩሉ ሕግታት መጎግዢውን ክኸብሩ ይግባእ። ቁጽሪ ተማሃሮ ካብቲ ብሕገ መገደባዊ ዝተፈቐደ ንላዕሊ ክኸውን የብሉን።

ምምሕዳር (ኮምፎን) ቀይዲ ዝኸኑ ሕግታት ክሕንጽጹ ይኸእሉ። ነዚ ዝምልከት ምሉእ ሓብራታ ክህልዎና ይግባእ።

መኻንገዲ ንክተ ቅርጺታት

እዚ መውዓሊ ህጻናት » ካብ ውልድ ዝበሉ ክሳብ መባእታዊ ትምህርቶም ዝውድኡ ይቐበሉ። እዚ ትካል ንወለዲ ኣብ ስራሕታዎን ኣብ ናብራ ስድራቤቶምን እተወሃህደ ግዜ ክህልዎም ይሕግዝ። እዚ ትካል ብርክት ዝበለ ህጻናት ተቀቢሉ ጽብቕ ምዕባሊ ክህልዎም ኣብ ትምህርቲ ሓገዝ ክረኽቡ ዝከኣኻሉ መዳይ የናዲ። ስድራቤታዊ ኣተሓሕዳውን ይገብረሎም።

እቶም ዝተፈላለዩ ትሕተ ቅርጺ እዞም ዝስዕቡ እዮም።

- * ነርስሪ፡ ካብ ውልድ ዝበለ ህጻን ክሳብ 18 ወርሒ ይቐበሉ። ምሉእ መዓልቲ ከኣ ክፋት ኢዩ። መግቢውን ይወሃቡ።
- * ክሪሽ (Crèche) : ካብ 18 ወርሒ ክሳብ 6 ዓመት ዝዕድሚኦም ህጻናት ይቐበሉ። ምሉእ መዓልቲ ክፋት ኮይኑ መግቢውን ይወሃቡ።
- * ጋርዲሪ (Garderie) : ካብ 18 ወርሒ ክሳብ 6 ዓመት ዝዕድሚኦም ይቐበሉ ፣ ንፍርቂ መዓልቲ ይክፈት።
- * መጽንሒ ተማሃሮ (Unité d'accueil pour écoliers (UAPE)) : ካብ 4 ዓመት ክሳብ መባእታዊ ትምህርቲ ዝውድኡ ኣብዚ ክጸንሑ ይኸእሉ። ዝኸፈተሉ ግዜ ከኣ ካብ ሰዓታት ትምህርቲ ወጻኢ ኢዩ።
- * መዋእላ ህጻናት (Jardin d'enfants) : ካብ 3 ክሳብ 6 ዓመት ዝዕድሚኦም ህጻናት ይቐበሉ። ንፍርቂ መዓልቲ ክፋት ኮይኑ መግቢ ግን የብሉን።
- * ሃልት ጋርዲሪ (Halte-garderie) : ካብ 2 ክሳብ 8 ዝዕድሚኦም ህጻናት ይቐበሉ። ዝኸፈተሉ ግዜ ፍርቂ መዓልቲ ኢዩ። ቦታ ምሓዝ ኣየድልደን ። መግቢውን የብሉን።

ኩሎም እዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሱ ትሕተ-ቅርጺ ብኮምፎን ዝተዳለዉ ኮይኖም ባኣይነት ካንቶን ይመሓደሩ።

ንዝበለጸ ሓብራታ ነዚ ዝስዕብ መርበብ ኢንተርኔት ተወከሱ። <https://web.vs.ch/web/scj/secteur-d-accueil-a-la-journee>

ፊደረሽን ሮሞ ማሕበር ወለዲ ናይ ተማሃሮ ቫሌ

www.frapev.ch

ማሕበር ፔዳጎጂ ቫሌ

www.spval.ch

ማሕበር መምህራን ሲክል ቫሌ

www.aveco.ch

ዴፓርትመንት ቤት ትምህርቲ

www.vs.ch/web/se

ቤት ጽሕፈት ፍሉይ ቤት ትምህርቲ

<http://www.vs.ch/web/oes>

ማእከል ሓበሬታ : ርክባትን ቴክኖሎጂን

<https://www.ictvs.ch>

መደብ መጽናዕቲ ሮምንድ ንወለዲ ዝቐርብ

<https://www.vs.ch/web/se/ecole-enfantine-primaire-et-co>

መደብ መጽናዕቲ ሮምን

<http://www.plandetudes.ch>

ሌላ አካዳምያዊ ትምህርቲን ሞያዊ ስልጠናን

www.vs.ch/orientation

አገልግሎት መንሰያት ናይ ካንቶን

www.vs.ch/web/scj

ፕሮጀክት ትምህርቲ ሓይሊ ይህብ

www.vs.ch/web/scj/edf

ጥዕና ቤት ትምህርቲ

<https://www.promotionsantevalais.ch/fr/sante-scolaire-460.html>

መአንገዲ ትሕተ ቅርጺ

<https://www.vs.ch/web/scj/secteur-d-accueil-a-la-journee>

ናብ ቤት ትምህርቲ ብእግሪ ዝግበር ጉዕዞ

<https://pedibus.ch/coordinations/pedibus-valais/>

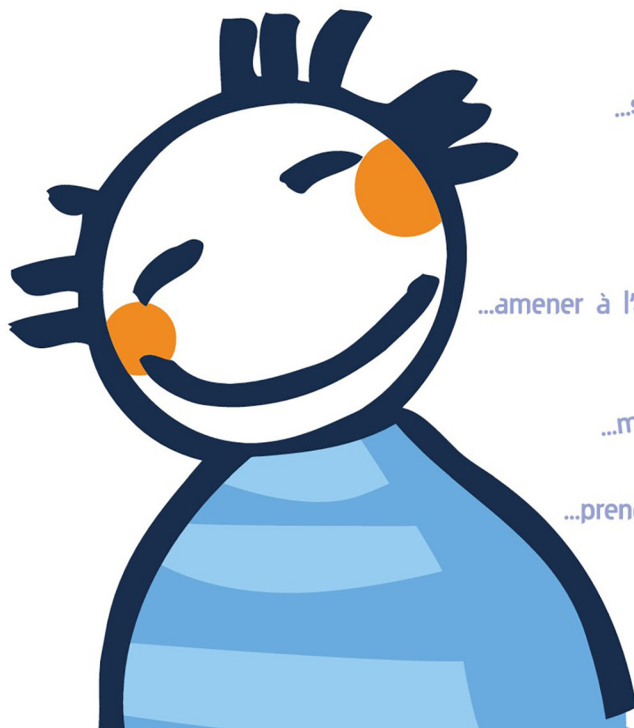
ብሮሹር ዝምድና ኣብ መንጎ ስድራቤትን ቤት ትምህርቲን

<https://www.vs.ch/web/se/ecole-famille>

ፍልይ ዝበለ ሓበሬታ ምስ ዘድልዩኩም ንሓላፊ ቤት ትምህርቲ ክትውከሱ ትክእሉ ወይውን ኣብ መርቡብ ኢንተርኔት ናይቲ ቤት ትምህርቲ ሓበሬታ ክንገለጥ ንክእል። ብተወሳኺውን ኣብ ኢንፎርሜሽን ቤት ትምህርቲ ተወከሱ።

Lined writing area for notes.

EDUQUER, C'EST...

...beaucoup d'amour

...accepter le conflit

...savoir écouter

...mettre des limites

...amener à l'autonomie

...montrer ses sentiments

...prendre le temps

...encourager

www.vs.ch/web/scj/edf